

אל תיתנו למשטרה עוד סמכויות

הערבית, משום שלא מתקבל על הדעת מכי חונה מוסרית, דמוקרטית, שוויונית, חוקית וחוקתית לקבוע דין פלילי שיחול על קבר צה מובחנת באוכלוסייה. ובאופן עקרוני, אין להוסיף למשטרה סמכויות כלפי כלל האזרחים, משום שכבר כיום סמכויותיה מרובות מדי וחירויות האזרחים מצומצמות מדי, והרבר בא לידי ביטוי, למשל, בדיכוי אגרסיבי של ההפגנות כולן, ללא הבדל דת, גזע, מין, מגדר, ארץ מוצא, אידיאולוגיה והשקפת עולם.

אם המשטרה אינה מסוגלת למלא את תפקידה ולהקטין את הפשיעה בחברה הערבית, יש לרענן אותה באופן יסודי, לרבות הוצאת צמרת הפיקוד, שינוי המדיניות ושיפור הכשרות השוטרים. נדרשים שינויים בסדרי העדיפויות והקצאת משאבים לטיפול בפשיעה בחברה הערבית. במקביל, הכרחי גם טיפול יסודי בגורמים לפשיעה, שחלקם כרוכים בבעיות חברתיות, לרבות הגדרת תקציבי הרווחה, החינוך והתעסוקה.

מעל הכול יש לשבור את מעגל הקסמים, שבמסגרתו ככל שהמשטרה נכשלת במילוי תפקידה, כך מוסיפים לה סמכויות ותקציב. לא רק שהדבר אינו מוסיף ביטחון, הוא אף מכרסם בחירויות האזרח.

פרופ' בועז סנג'רו הוא ראש המכון לבטיחות במשפט הפלילי, מייסד האתר "ביקורת מערכת המשפט הפלילי", ומלמד במכללה האקדמית גליל מערבי ובמכללה האקדמית ספיר

מצריך תקציב נוסף, שהדי תקציב המשטרה כבר הוגדל מכ-14 לכ-20 מיליארד שקלים. המשטרה פועלת באחלת יד ברחובות, ובנחישות במסדרונות הכנסת ובתקשורת. היא משיגה עוד ועוד סמכויות, שלפי הניסיון בישראל ובמדינות אחרות צפויות להיות מונצחות ולצמק את חירויות האזרחים. כמו כן, מציעים לאחרונה אמצעים בלתי קונבנציונליים, כגון הגדרת ארגוני הפשיעה כארגוני טרור, הנהגת מעצר מנהלי פלילי ושימוש ברוגלות. כאשר לרוגלות, חשוב להבהיר שבניגוד לטענתה השקרית של המשטרה כי נטלו ממנה כלים שהיו לה, מעולם לא הייתה לה סמכות להשתמש ברוגלות, וכפי שנקבע בדו"ח מבקר המדינה 2026 היא הפרה את החוק.

סמכויות המשטרה מגדירות לא רק את תחום פעולתה, אלא גם ובעיקר את חירויות האזרחים. ככל שמתרחבות סמכויות המשטרה לפעול נגד אזרחים – בחקירה, במעצר, בהפעלת כוח, בחיפוש בבית או במקום העבודה, בחיפוש בגוף, בחרידה לטלפון או למחשב, בריגול – כך מצטמצמות חירויות הפרט.

הפשיעה בחברה הערבית איננה מתוחכמת ומסוכנת יותר מהפשיעה בחברה היהודית וכי וודאי לא מפשיעת המאפיה האיטלקית, שהי תמודדו עמה באמצעים המקובלים בעולם, ללא האמצעים הבלתי קונבנציונליים שחלקם כבר הונהגו אצלנו וחלקם משום מה נשקלים ברצינות, כגון מעורבות שב"כ. אין להוסיף סמכויות מיוחדות לטיפול בפשיעה בחברה

בעשורים האחרונים עלה מספר מעשי הרצח בחברה הערבית. לפי השיח הציבורי-תקשורתי, ידי המשטרה קשורות ועל המחוקק להרחיב את סמכויותיה. לראיית, המשטרה עצמה בחרה למוער את נוכחותה ביישובים הערביים בעקבות אירועי אוקטובר 2000. ועדת חקירה ממלכתית מתחה אז ביקורת על קצינים במשטרה, שרים בממשלה ומנהיגים בציבור הערבי. מאז, במשך כשני עשורים, נמנעה המשטרה מלפעול ביישובים הערביים. גם ערביי ישראל כנראה לא רצו נוכחות של המשטרה ביישוביהם. וזה להערכת הרקע לתהליך העלייה בפשיעה בחברה הערבית.

בתחילת שנות האלפיים הוזן השיח הציבורי בהערכת יתר של סכנת משפחות הפשע, וכתוצאה מלחצים נחקק חוק המאבק בארגון נפשיעה. החוק הזה מעניק למשטרה סמכויות נרחבות, לתפיסתי מופרזות. המשטרה יצאה למלחמת חורמה נגד ארגוני הפשיעה היהודיים והקטינה את פעילותם. את החברה הערבית הזניחה המשטרה, כמו הרשויות האחרות, שלא העניקו שירותי רווחה מספיקים.

למשטרה יש די והותר סמכויות אכיפה, בחברה הערבית ובחברה בכללותה. לדעתי אף יותר מדי סמכויות. סמכויותיה הורחבו לאחרונה בחוק הגנה על הציבור מפני ארגוני פשיעה, בהרחבת סמכות החיפוש ללא צו שרי פוטי ועוד. אם תעשה המשטרה את עבודתה כראוי ותפעל בתחכום ובנחישות, היא אמורה להצליח להקטין את הפשיעה. הטיפול אינו